

**RAPPORT
PERIODIEK KWALITEITSONDERZOEK
KOLMENSATE**

School : Kolmenscate
Plaats : Deventer
BRIN-nummer : 15IK
Onderzoeksnummer : 82789

Datum schoolbezoek : 21 september 2006
Datum vaststelling : 13 december 2006

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	5
2 KWALITEITSPROFIEL	7
3 BESCHOUWING	9
4 VERVOLG VAN HET TOEZICHT	15

1 INLEIDING

Het periodiek kwaliteitsonderzoek

Op 21 september 2006 bezocht de Inspectie van het Onderwijs Kolmenscate in het kader van een periodiek kwaliteitsonderzoek (PKO). Daarbij heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de kernindicatoren van een aantal kwaliteitsaspecten, op grond van het door de inspectie gehanteerde toezichtkader primair onderwijs 2005.

Bij dit PKO doet de inspectie onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs door zich te richten op de kern van goed onderwijs op de school. Het gaat hierbij om kernindicatoren die betrekking hebben op het aanbod, de onderwijstijd, het pedagogisch handelen van leraren, het didactisch handelen van leraren, de afstemming op de onderwijsbehoeften van leerlingen, de actieve en zelfstandige rol van leerlingen, het schoolklimaat, de begeleiding, de zorg, de resultaten en de ontwikkeling van leerlingen.

In de brochure 'Toezichtkader PO 2005' vindt u achtergrondinformatie over de indicatoren die de inspectie bij haar toezicht in ogenschouw heeft genomen. U kunt deze brochure downloaden van de website van de inspectie: www.onderwijsinspectie.nl.

Op grond van het kwaliteitsprofiel van de school dat naar aanleiding van een vorig inspectiebezoek is opgemaakt, op basis van risicofactoren die bij de inspectie bekend zijn of afspraken die met de school zijn gemaakt, of op basis van de informatie die door de school is toegestuurd kan de inspectie besluiten om bij haar onderzoek het aantal kernindicatoren uit te breiden of juist te verminderen. Dit laatste is bij uw school aan de orde geweest.

Omdat uit analyse van het risicoprofiel van de school en het gesprek daarover met de algemeen directeur geen risico's voor de kwaliteit van het onderwijs bleken te bestaan, is besloten het onderzoek te beperken tot indicatoren die betrekking hebben op de opbrengsten, de kwaliteitszorg en de leerlingenzorg. Bij het aspect kwaliteitszorg is aan de drie kernindicatoren een vierde toegevoegd, namelijk de waarborg inzake sociale veiligheid.

Indien de school in het kader van zelfevaluatie over een bepaalde indicator of over een bepaald kwaliteitsaspect voldoende betrouwbare en valide gegevens heeft verzameld kan in overleg tussen school en inspectie besloten worden om de oordelen uit de zelfevaluatie alleen te verifiëren en deze niet zelf opnieuw te onderzoeken. Zo sluit de inspectie niet alleen aan bij de specifieke situatie van de school, maar wordt de school bovendien niet onnodig belast.

Uw school heeft naast de schoolgids en het schoolplan de volgende documenten ingestuurd die op uw zelfevaluatie-activiteiten betrekking hebben:

- * de uitkomsten en analyse van de resultaten op de kwaliteitsmeter AVS voor leraren en ouders;
- * verslag studiedag IPB en loopbaanbeleid;
- * verslag stafvergadering april 2006.

Tijdens het bezoek heeft de inspectie een document ontvangen met evaluatiegegevens over de resultaten van het technisch lezen (percentages uitvallende leerlingen) over een periode van vier jaar, een analyse en een voorstel om de leesproblemen in de bovenbouw systematisch aan te pakken.

Daarnaast heeft de school een aantal documenten toegestuurd die betrekking hebben op de leerlingenzorg

- * verslagen groepsbespreking middenbouw;
- * toetskalender 2005-2006;
- * dossiergegevens met onderzoeks- en bespreekgegevens leerlingen groep 4;
- * bespreekthema's jaarplan 2005-2006;
- * vergaderrooster 2005-2006

De inspectie heeft de gegevens van de zelfevaluatie en van de trendanalyse gebruikt naast de gegevens van de jaarlijkse vragenlijst van de inspectie bij de beoordeling van de kwaliteitszorg en van de tussenopbrengsten. De zelfevaluatiegegevens van de ouder- en lerarenenquêtes hebben betrekking op het schoolklimaat. Dit onderdeel heeft de inspectie niet afzonderlijk bekeken. De instrumenten en positieve uitkomsten zijn meegenomen in de waardering van de waarborging van de veiligheid op school.

De opzet van het onderzoek

Het periodiek kwaliteitsonderzoek bestond uit de volgende activiteiten.

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Analyse van documenten die betrekking hebben op zelfevaluatie-activiteiten van de school en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd. Ook de jaarlijkse vragenlijst en de vragenlijst periodiek kwaliteitsonderzoek zijn bij de analyse betrokken.
- Schoolbezoek, waarbij in een aantal groepen de planning van het aanbod en/of de hulp aan zorgleerlingen is gecheckt aan de hand van de groepsmap of de leerlingenzorgmap.
- Gesprek met de directeur en de intern begeleiders over de kwaliteit van de kernindicatoren die zijn beoordeeld. Daarbij is uitvoerig gesproken over de schoolzelfevaluatie met betrekking tot de competenties van leraren in de vorm van klassenbezoeken door de directeur, collegiale coaching en intervisie.
- Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de kwaliteitsoordelen en de conclusies van het schoolbezoek besproken met de directeur en de intern begeleiders.

De inhoud van het rapport

Het onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs levert een kwaliteitsprofiel op van de school (hoofdstuk 2). In hoofdstuk 3 wordt een beschouwing gegeven over de geconstateerde kwaliteit en wordt deze onder andere gezien in relatie tot de context of uitgangssituatie van de school. Indien van toepassing worden in deze beschouwing ook de toegevoegde indicatoren betrokken.

In hoofdstuk 4 is het vervolgtoezicht aangegeven en worden, indien noodzakelijk, afspraken vermeld met betrekking tot wettelijke bepalingen waaraan de school niet voldoet.

2 KWALITEITSPROFIEL

Het kwaliteitsprofiel geeft een overzicht van de waarderingen die de inspectie heeft toegekend aan kernindicatoren die betrekking hebben op belangrijke kenmerken van goed onderwijs. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs.

In de waardering is tot uitdrukking gebracht in welke mate de indicatoren bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs:

1. draagt niet of nauwelijks bij;
2. draagt onvoldoende bij;
3. draagt voldoende bij;
4. draagt in hoge mate bij;
5. niet te beoordelen (alleen bij Resultaten en Ontwikkeling van leerlingen). Deze waardering is gegeven indien de school over bepaalde indicatoren geen betrouwbare en valide gegevens beschikbaar heeft.

Het kwaliteitsprofiel van Kolmenscate

Kwaliteitszorg	1	2	3	4
1.2 De school evalueert jaarlijks systematisch de kwaliteit van haar opbrengsten.			●	
1.3 De school evalueert regelmatig het leren en onderwijzen.			●	
1.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			●	
1.7 De school waarborgt de sociale veiligheid voor leerlingen en personeel.			●	

Leerstofaanbod	1	2	3	4
3.1 De aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde zijn dekkend voor de kerndoelen.			●	
3.6 De leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde zijn afgestemd op de onderwijsbehoeften van individuele leerlingen.			●	

Tijd	1	2	3	4
4.5 De school stemt de hoeveelheid tijd voor leren en onderwijzen bij Nederlandse taal en rekenen en wiskunde af op de onderwijsbehoeften van leerlingen.			●	

Didactisch handelen	1	2	3	4

Afstemming	1	2	3	4
7.1 De leraren volgen de vorderingen van hun leerlingen systematisch.			●	
7.3 De leraren stemmen de instructie en verwerking af op de verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	

Begeleiding	1	2	3	4
10.1 De school gebruikt een samenhangend systeem van instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.				●

Zorg	1	2	3	4
11.2 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens, bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.				●
11.3 De school voert de zorg planmatig uit.			●	
11.4 De school gaat de effecten van de zorg na.			●	

Resultaten	1	2	3	4	5
12.1 De resultaten van de leerlingen aan het eind van de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
12.2 De sociale vaardigheden van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.					●

Ontwikkeling van leerlingen	1	2	3	4	5
13.1 De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
13.2 Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.					●
13.3 De leerlingen doorlopen in beginsel de school binnen de verwachte periode van 8 jaar.			●		

3 BESCHOUWING

In dit hoofdstuk wordt een beschouwing gegeven over de kwaliteit van het onderwijs op basisschool Kolmencate en een toelichting op het kwaliteitsprofiel uit het vorige hoofdstuk. Daarbij legt de inspectie zo mogelijk verbanden tussen de verschillende indicatoren onderling en voor zover relevant tussen de indicatoren en de schoolcontext, de specifieke doelstellingen van de school en eerdere inspectiebezoeken.

Algemeen beeld

In het onderzoek van de inspectie stond de vraag centraal of het onderwijs van basisschool Kolmencate van voldoende kwaliteit is. De inspectie concludeert dat dit het geval is. De inspectie baseert dit oordeel op de opbrengsten, de kwaliteitszorg en op de indicatoren van afstemming, begeleiding en zorg. Andere kernindicatoren zijn niet onderzocht omdat de risico-analyse die de inspectie van de school heeft gemaakt daartoe geen aanleiding gaf.

Ook is bij eerder Jaarlijks Onderzoek van de inspectie vastgesteld, dat de kwaliteit van het onderwijs op de school een continue proces van verbetering en borging doormaakt sinds het vorige kwaliteitsonderzoek in het kader van Integraal Schooltoezicht (oktober 2002).

De context van de school, waarmee wordt bedoeld de diverse omgevingsfactoren die invloed kunnen hebben op de kwaliteit van het onderwijs, is voor het merendeel gunstig. Er is stabiliteit in de samenstelling van de directie, de interne begeleiding en het personeel.

Twee aspecten vragen om nadere analyse:

1. Het langdurig ziekteverzuim.

Vorig schooljaar had de school te maken met vier langdurig zieke leraren, waarvoor adequate vervanging geregeld kon worden. Dit schooljaar is er geen sprake meer van bovenmatig langdurig ziekteverlof.

2. De negatieve tendens in het leerlingenaantal. In 2002 telde de school 505 leerlingen, in 2005 bezochten 464 leerlingen de school. De school heeft in 2006 nog steeds te maken met terugloop van het leerlingenaantal, maar de verwachting is dat het aantal leerlingen in 2007 zich zal stabiliseren rond de 450 leerlingen. De directie merkt wel dat er meer tussentijdse in- en uitstroom is vanwege toenemende verhuizing van gezinnen naar en uit de wijk.

De school is dit jaar gestart met 20 groepen, in januari 2007 start een nieuwe instroomgroep van vierjarigen.

Een positieve contextfactor is de positie van de school als opleidingsschool voor de PABO/Hogeschool IJsselland. Eén van de leraren vervult de taak van opleidingscoördinator en begeleider van de stagiairs en heeft daarvoor een benoeming van twee dagen per week op de PABO. Tussen de 10 en 15 stagiairs krijgen hun praktische opleiding op deze school. Zij worden vooral ingezet bij ondersteunende taken op het gebied van leerlingenzorg.

Het management van de school bestaat uit de directeur en drie bouwcoördinatoren. De twee intern begeleiders (onderbouw en bovenbouw) hebben binnen het organisatiemodel een staffunctie.

De gebouwensituatie is een positieve factor. Na tal van verbouwingen beschikt de school over voldoende lokalen en nevenruimten en een prettige personeelsruimte. Bij clusters van groepslokalen is een open ruimte ingericht voor het werken in hoeken. Er is ook een ruimte voor computeronderwijs.

Toelichting

Opbrengsten

De eindopbrengsten liggen op basis van de resultaten op de Cito Eindtoets over de laatste drie jaar op het verwachte niveau.

De tussentijdse opbrengsten beoordeelt de inspectie aan de hand van de gegevens van het leerlingvolgsysteem van het Cito. Op vier van de vijf toetsmomenten die de inspectie nader bekijkt - technisch lezen in groep 3 en 4, begrijpend lezen in groep 6 en rekenen/wiskunde in groep 4 en 6 (schooljaar 2005 - 2006) - zijn de resultaten voldoende. Dit is voldoende voor een positieve beoordeling van de tussenopbrengsten.

De inspectie merkt op dat de resultaten van het technisch lezen in groep 3 onvoldoende zijn door een te lage gemiddelde vaardigheidsscore, terwijl de resultaten voor technisch lezen in groep 4 ruim boven de gestelde norm voor de vaardigheidsscore liggen. De school licht toe dat zij een impuls heeft gegeven aan het technisch lezen in deze groep vanaf het begin van groep 4. Ook in de middengroepen 5 en 6 is er een extra stimulans gegeven aan het onderwijs in technisch lezen aan achterblijvende leerlingen.

De school onderkent vanuit zelfanalyse dat er een extra impuls nodig is voor het aanbod volgens de doelen van beginnende geletterdheid in de kleutergroepen. Met de invoering van het dylexieprotocol in de onderbouw en de vroegtijdige signalering van risico's bij kleuters en daarop afgestemde extra hulp, spant de school zich in om ook in groep 3 voldoende leesresultaten te bereiken.

De inspectie onthoudt zich van een oordeel over de mate waarin leerlingen aan het einde van de basisschool sociale vaardigheden beheersen. De school maakt gebruik van een nieuw instrument voor het volgen van de sociaal-emotionele ontwikkeling, maar beschikt nog niet over systematisch verzamelde opbrengstgegevens van de leerlingen uit groep 7 en/of groep 8 die vergelijking met een landelijke norm mogelijk maken. De school spant zich duidelijk in om planmatig te werken aan de ontwikkeling van sociale vaardigheden van haar leerlingen, zoals bijvoorbeeld door sociometrisch onderzoek te doen in iedere groep en een nabespreking met de groepsleraar daarover te houden. Ook heeft de school in enkele groepen een project uitgevoerd met een speciaal programma sociale vorming.

De school biedt extra zorg aan leerlingen die uitvallen op de genormeerde toetsen en heeft een substantieel aantal leerlingen die extra hulp krijgen volgens een eigen leerlijn. Hiertoe behoren ook de leerlingen die vallen onder de LGF-regeling (leerlinggebonden financiering). Gezien de handelingsplannen voor deze leerlingen en de planmatige voortgangsevaluatie kan verwacht worden dat zij zich voldoende ontwikkelen naar hun mogelijkheden.

Omdat de inspectie de resultaten niet kan afzetten tegen een norm, geeft zij thans nog geen waardering voor indicator 13.2.

De inspectie heeft kennis genomen van het aantal leerlingen met een versnelde of vertraagde schoolloopbaan en van het aantal leerlingen dat is verwezen is naar het speciaal basisonderwijs.

Ze stelt vast dat de cijfers over zittenblijven, verwijzingen naar het speciaal basisonderwijs en verwijzingen naar het LWOO (leerwegondersteunend onderwijs) op een acceptabel niveau liggen.

De inspectie concludeert daarnaast dat de leerlingen de basisschool in beginsel binnen acht jaar doorlopen.

Kwaliteitszorg

De school evalueert haar opbrengsten systematisch (indicator 1.2). De toetsresultaten worden vast gelegd in trendanalyses en besproken op groeps- en schoolniveau. Een goed voorbeeld is de meerjarige trendanalyse van de resultaten voor technisch lezen, waarmee de effecten van speciale interventies en organisatievormen rond het technisch lezen in beeld worden gebracht. De gegevens over de resultaten op de Eindtoets worden door het bevoegd gezag geanalyseerd en in rapportages vermeld. De school pakt ook zelf haar analysetaak op en trekt conclusies uit de eindresultaten van haar onderwijs. Op de school heerst een cultuur om het onderwijs te willen evalueren. Dit gebeurt in de vorm van 'outputmetingen' over de tevredenheid van leerlingen, leraren en ouders. Tevens evalueert de school onderdelen van haar onderwijs op planmatige wijze tijdens studiedagen en op bouw- en teamvergaderingen. De documenten onderbouwen in voldoende mate een voldoende waardering voor indicator 1.3. Met de invoering van een instrument voor zelfevaluatie die voorafgaand aan en tijdens de komende schoolplanperiode zal plaatsvinden, zal de borging van de zelfevaluatie van de school worden versterkt.

De school werkt planmatig aan haar schoolontwikkeling (indicator 1.4). Innovaties in de school worden doordacht op planmatige invoering, monitoring en evaluatie. Dit schooljaar is de invoering van een nieuwe taalmethode een hoofdonderwerp van onderwijsverbetering. In de kleutergroepen is systematisch gewerkt aan de invoering van een leerlijn beginnende geletterdheid in relatie tot de invoering van het dyslexieprotocol. De vernieuwing van het onderwijs in technisch lezen is systematisch aangepakt en voorzien van streefdoelen voor betere resultaten. Het team volgt scholing binnen het traject voor de invoering van de HGPD-werkwijze (handelingsgerichte procesdiagnostiek). Dit moet tot vaardigheidsvergroting van de leraren bij de uitvoering van de hulp aan leerlingen leiden en de intern begeleiders vaardig maken om de leraren zelf volgens deze methodiek te gaan coachen.

Een nieuwe indicator betreft de waarborging van de sociale veiligheid voor leerlingen en personeel, zoals is weergegeven in de beleidsbrief over veiligheid van de minister (indicator 1.7). Van scholen wordt verwacht dat zij hun beleid ter preventie en afhandeling van incidenten vastleggen en daartoe een incidentenregistratie bijhouden, evenals een peiling van de veiligheidsbeleving onder personeelsleden en leerlingen.

Op gemeentelijk niveau is er een convenant gesloten met de schoolbesturen over de veilige school. Het protocol is preventief bedoeld en gaat over de onderlinge omgang tussen betrokkenen bij de school, waar grenzen liggen bij agressie en geweld en wat er gebeurt bij grensoverschrijdend gedrag. Dit beleid vraagt om nadere uitwerking op schoolniveau volgens de bedoelingen van de beleidsbrief.

De school heeft duidelijk aandacht voor veiligheid van leerlingen. Zij brengt de veiligheid in beeld, analyseert onveilige situaties en neemt maatregelen om deze op te lossen. Dit is herkenbaar bij de pedagogische aanpak volgens vastgelegde regels en afspraken en de (preventieve) aanpak van pestgedrag. De school heeft binnen het BAS-traject diverse onderdelen aangepakt die betrekking hebben op de sociale vorming en het omgaan met elkaar. In enkele groepen loopt momenteel een weerbaarheidstraining voor de leerlingen. De uitgevoerde schoolenquêtes zijn niet specifiek gericht op veiligheidsbeleving, maar bevatten wel elementen die daarop betrekking hebben. De school zou dit aspect nog specifiekere kunnen meten onder de leraren en de leerlingen.

De voorkomende uitingen van agressie of intimidatie tussen leerlingen worden geregistreerd, waardoor er zicht is op het aantal incidenten dat zich jaarlijks voordoet op dit gebied.

Hoewel de school nog geen integraal veiligheidsbeleidsplan heeft, zijn er voldoende elementen van het beoogde sociale veiligheidsbeleid reeds gerealiseerd.

Leerlingenzorg

De leerlingenzorg op basisschool Kolmenscate kenmerkt zich door een adequate organisatiestructuur en logistiek goed gestroomlijnde processen en procedures. Er worden criteria gehanteerd om de uitval van leerlingen aan de hand van het leerlingvolgsysteem te bepalen. De twee intern begeleiders coördineren de uitvoering en ondersteunen de leraren bij de uitvoering van de leerlingenzorg in de groep. Ook voeren zij diagnostisch onderzoek uit. Bij complexe problematiek schakelt de school de faciliteiten van het WSNS-verband (het zorgloket) in voor nadere diagnose. De schoolontwikkeling van de leerlingenzorg op de school is gericht op de vaardigheidsversterking van de groepsleraren bij het werken volgens de uitgangspunten van handelingsgerichte procesdiagnostiek (HGPD).

Voor leerlingen met speciale zorgbehoeften zijn handelingsplannen opgesteld volgens een vast format dat de relevante componenten bevat. De planning van de zorg is eveneens te traceren in de planning in de groepsmappen. De planning van de extra zorg en de evaluatie zijn logistiek met elkaar verbonden, waardoor de zorgtrajecten van leerlingen, indien nodig, tijdig worden bijgesteld. De groepsleraren voeren de leerlingenzorg uit in de vorm van voorinstructie, verlengde instructie en remediërende hulp tijdens het zelfstandig werken. Daarbij kunnen zowel individuele als groepjes leerlingen hulp krijgen. Bij de zorg zijn ook leraren-in-opleiding ingezet. De ouders worden tijdig geïnformeerd en betrokken bij de geboden zorg en om accordering van de gegeven hulp gevraagd.

Sinds vorig schooljaar is een hulpklas ingericht voor leerlingen uit de middengroepen die achterblijven met technisch lezen. Behalve het doel om speciale leerlingenzorg te bieden met positieve resultaten is de school er ook op gericht de specialistische kennis van de leraar voor deze groep over te dragen aan de collega's.

Uit zelfevaluatie is naar voren gekomen dat het zorgbeleid van de school niet duidelijk gericht is op de meer- en hoogbegaafde leerlingen. In de praktijk is er wel aandacht voor deze leerlingen binnen het methodische aanbod (verrijkmateriaal, speciale opdrachten, technisch lezen) en met aanvullende leermiddelen, maar is er geen uitgewerkt meer- en hoogbegaafden beleid. De school heeft dit onderwerp in ontwikkeling genomen.

4 VERVOLG VAN HET TOEZICHT

Bij dit PKO heeft de inspectie ook een onderzoek gedaan naar de naleving van een aantal wettelijke voorschriften. Dit onderzoek betrof de wettelijke voorschriften over de geplande onderwijstijd en over een door het bevoegd gezag vastgestelde schoolgids en schoolplan.

Op basis van dit onderzoek concludeert de inspectie dat de school aan deze wettelijke bepalingen voldoet.

De bevindingen van dit PKO leiden tot het volgende arrangement voor het vervolg van het toezicht (toezichtarrangement):

De aangetroffen kwaliteit van het onderwijs op de school vraagt geen aanpassing van de reguliere onderzoeksplanning van de inspectie. In beginsel volgt over vier jaar opnieuw een periodiek kwaliteitsonderzoek.

Als de risicoanalyses van de inspectie zouden wijzen op een negatieve schoolontwikkeling kan de inspectie overgaan tot aanpassing van het toezichtarrangement en de planning.